

Region Syddanmark

Byggeprogram

**Psykiatrien i Region Syddanmark, Svendborg
Etablering af åbne/lukkede integrerede afsnit**

Februar 2009

INDHOLDSFORTEGNELSE

0.	GENEREL BESKRIVELSE	5
0.1	Grundlag	5
0.1.1	Projektets formål	5
0.1.2	Overordnet beskrivelse af institutionen	5
0.1.3	Behov og funktion	6
0.1.4	Eventuelle om- og tilbygninger i eksisterende bygninger	6
0.2	Bygherrens interne projektorganisation	6
0.3	Overordnede arealkrav	6
0.4	Budgetramme	6
1.	STAMOPLYSNINGER	7
1.1	Beliggenhed og grundens data	7
1.2	Arealforhold	7
1.3	Myndighedsforhold	7
1.3.1	Byplan og lokalplanmæssige forhold	7
1.3.2	Bygningsmyndighed	7
1.3.3	Andre myndigheder	8
1.4	Forsyningsmæssige forhold	8
1.4.1	Varme.....	8
1.4.2	Vand.....	8
1.4.3	El	8
1.4.4	Afløb	8
1.4.5	Køling	8
1.4.6	Luftarter	8
1.4.7	Sprinkling	8
1.4.8	Telefon	8
1.4.9	Antenne	8
1.4.10	Affaldshåndtering	8
1.5	Oplysninger om eksisterende bygninger på grunden	8
2.	FUNKTIONELLE KRAV	9
2.1	Disponering af byggegrunden	9
2.1.1	Terræn og haveanlæg.....	9
2.1.2	Adgangsveje	9
2.1.3	Parkering.....	9
2.2	Disponering af bygninger	9
2.2.1	Rumoversigt.....	9
2.2.2	Tilgængelighed for handicappede	9
2.2.3	Teknikrum	10
2.2.5	Adgang til installationer	10
2.2.6	Vådtrum.....	10
2.2.7	Loft og skunkrum	10
2.3	Lydkrav	10
2.4	Miljøbevidst projektering	10
3.	TEKNISKE KRAV	12
3.1	(0) Generelt	12
3.1.1	(02) Kvalitet	12
3.1.2	(05) Udtørring.....	12
3.2	(1) Bygningsbasis	12
3.2.1	(10) Jordbundsforhold.....	12
3.2.2	(12) Fundamenter	12
3.2.3	(13) Terrændæk.....	12

3.3	(2) Primære bygningsdele	12
3.3.1	(21) Ydervægge	12
3.3.2	(22) Indervægge.....	12
3.3.3	(23) Dæk	12
3.3.4	(24) Trapper og ramper.....	12
3.3.5	(26) Altaner	12
3.3.6	(27) Tage.....	12
3.3.7	(28) Øvrige primære bygningsdele.....	13
3.4	(3) Kompletterende bygningsdele	13
3.4.1	(31) Ydervægge, komplettering.....	13
3.4.2	(32) Indervægge, komplettering.....	13
3.4.3	(33) Dæk, komplettering	14
3.4.4	(34) Trapper, komplettering	14
3.4.5	(35) Lofter, komplettering.....	14
3.4.6	(36) Altankomplettering.....	14
3.4.7	(37) Tage, komplettering.....	14
3.5	(4) Overflader.....	14
3.5.2	(40) Belægninger og beplantninger i terræn	14
3.5.3	(41) Udvendige vægoverflader.....	14
3.5.4	(42) Indvendige vægoverflader	14
3.5.5	(43) Gulve, overflader	14
3.5.6	(44) Trapper og ramper, overflader.....	15
3.5.7	(45) Lofter, overflader.....	15
3.5.8	(46) Altaner, overflader	15
3.5.9	(47) Tage, overflader.....	15
3.6	(5) Ventilation og VVS.....	15
3.6.2	(5)2 Forsyninger	15
3.6.3	(50) VVS-anlæg, terræn.....	15
3.6.4	(52) Afløb og sanitet.....	15
3.6.5	(53) Vandinstallation i bygning	16
3.6.6	(55) Køling.....	16
3.6.7	(56) Varmeinstallation i bygning	16
3.6.8	(57) Ventilation	16
3.6.9	Ventilation, rumoversigt.....	16
3.7	(6) El og mekaniske anlæg.....	16
3.7.1	(60) Elanlæg terræn	16
3.7.2	Generelt	16
3.7.3	(63) Lavspænding	17
3.7.4	(64) Elektronik og svagstrøm	17
3.7.5	(66) Transportanlæg, leverance.....	17
3.7.6	(68) Øvrige Anlæg	17
3.8	(7) Inventar.....	17
3.8.1	(70) Inventar i terræn	17
3.8.2	(71) Teknisk inventar	17
3.8.3	(72) Tavler og skilte.....	17
3.8.4	(73) Opbevaringsmøbler	17
3.8.5	(74) Bordmøbler	17
3.8.6	(75) Siddemøbler	17
3.8.7	(76) Liggemøbler.....	17
3.8.8	(77) Boligtekstiler og afskærmninger	17
3.8.9	(78) Øvrigt inventar	18
3.9	(8) Øvrige bygningsdele	18
4.	ADMINISTRATIVE KRAV.....	19
4.1	Prisoverslag.....	19
4.1.1	Totaløkonomisk beregning.....	19
4.2	Fordeling på overslagsår	19

4.3	Afledte tekniske driftsudgifter pr. år	20
4.4	Vedligeholdelses- og renoveringsudgifter pr. år	20
4.5	Udbudsform.....	20
4.6	Arbejdets videreførelse	20
4.7	Tidsplan	20
Særlige litteraturhenvisninger:		21

0. GENEREL BESKRIVELSE

0.1 Grundlag

Som udgangspunkt for byggeriet forudsættes gældende love og regler samt relevante standarder overholdt.

Region Syddanmarks specifikke krav og ønsker, herunder miljøbevidst projektering, fremgår af de enkelte punkter i nærværende byggeprogram.

0.1.1 Projektets formål

Region Syddanmarks Psykiatriplan ønsker døgnfunktionerne opbygget som integrerede åbne/lukkede afsnit. Dette giver mulighed for den skærmning af patienten, der kan være nødvendig i visse perioder af indlæggelsen. Samtidig vil der således på afdelingen fortsat kunne opretholdes et åbent miljø for de øvrige patienter.

Integrerede åbne/lukkede afsnit giver mulighed for, at relationerne mellem kontaktperson og patient i videst muligt omfang opretholdes under hele indlæggelsen, da patienten ikke skal flyttes mellem åbne og lukkede afsnit.

Psykiatrisk Afdeling, Svendborg har nu tre sengeafsnit. P1 og P2, der begge er åbne almenne voksenpsykiatriske afsnit, samt P4, der er et lukket voksenafsnit.

De ønskede ombygninger skal således give mulighed for, at kunne etablere integrerede åbne/lukkede afsnit i både P1, P2 og P4.

Dette projekt har til hensigt, at skaffe 10 – 14 senge i åbne/lukkede afsnit.

Den konkrete placering af de nye integrerede åbne/lukkede afsnit vil blive besluttet på baggrund af vurderinger omkring optimal kontakt til vagtpersonalet, mulighed for adgang til spise- og opholdsfunktioner, optimal mulighed for adgang til udearealer samt bedst mulig adgang til toilet/bad for de enkelte sengestuer.

Etablering af nye afsnit primært på P1 og P2 vil betyde, at eksisterende køkken/ spise og opholdsfunktioner fremover primært vil være tilknyttet de nye integrerede åbne/lukkede afsnit.

For at kunne tilgodese behovet for spise og opholdsfunktioner for de øvrige patienter i de åbne miljøer vurderes det optimalt, at indrette opholdsfunktion/café i eksisterende lokale. Lokalet er forbundet med køkkenfaciliteterne, og er placeret med adgang fra afdelingens centrale hall. Lokalet er fra afdelingens start oprindeligt tiltænkt en funktion som café.

I forbindelse med de ombygninger, der skal foretages i det nuværende P4, vil der være behov for etablering af et nyt toilet/badeværelse, der indrettes i eksisterende rum.

Afdelingens vagtværelse, der primært anvendes af læger i forvagt, er pt. placeret udenfor afdelingen.

Der ønskes således etableret et vagtværelse på afdelingen i eksisterende lokale.

Afdelingens nuværende sengekapacitet vil være uændret efter den påtænkte ombygning. Afdelingens funktioner og organisatoriske tilknytning i øvrigt ændres ikke.

0.1.2 Overordnet beskrivelse af institutionen

Psykiatrien i Region Syddanmark, Svendborg tager imod patienter til almenpsykiatrisk undersøgelse, pleje og behandling af voksne patienter.

Afdelingen varetager ikke psykiatrisk behandling af børn og unge.

Den retspsykiatriske funktion er placeret i Psykiatrisk Afdeling, Middelfart.

Afdelingens personale arbejder i distriktspsykiatriske teams og ambulante team, som begge varetager ambulante funktioner i psykiatrisk ambulatorium.

Patienter indlægges til pleje og behandling i åbne eller lukkede psykiatriske sengeafsnit.

Afdelingen har en kapacitet på 54 senge

Afdelingen indeholder 3 sengeafsnit, to åbne afsnit, P1 og P2, hvor der er plads til 20 patienter på hvert afsnit, samt P4, der er et lukket afsnit med plads til 14 patienter.

Derudover er der 3 distriktpsychiatriske teams, Team Fåborg/Midtfyn, team Svendborg/Langeland/Ærø og team Nyborg. Derudover er der på afdelingen et stort ambulanteam.

Afdelingen modtager patienter fra det sydfynske område, hvor den dækker et område med ca. 160.000 indbyggere.

0.1.3 Behov og funktion

Afdelingen fortsætter som døgnafdeling uden ændringer i patientsammensætningen. Ombygningen har således udelukkende til formål, at kunne opnå den ønskede fleksibilitet, der tilvejebringes ved etablering af integrerede åbne/lukkede afsnit.

Afdelingens nuværende etageareal samt den bygningsfysiske fremtoning i øvrigt, ændres ikke.

0.1.4 Eventuelle om- og tilbygninger i eksisterende bygninger

Projektet omfatter ombygninger af eksisterende sengestuer til integrerede åbne/lukkede afsnit.

Projektet omfatter således kun ombygninger indenfor de eksisterende rammer af bygning 36.

Der er derfor ikke behov for udbygninger.

De foreslåede ændringer forventes, at skulle byggesagsbehandles af Svendborg Kommune.

Projektet kan gennemføres inden for gældende planlovsbestemmelser.

0.2 Bygherrens interne projektorganisation

Som grundlag for opgaven udarbejdes en "Intern projektaftale", mellem driftsområdet og Bygningsafdelingen. Projektaftalen indeholder blandt andet beskrivelse af den interne organisering, aftalegrundlaget, kompetencefordelingsdiagram, tidsplan for opgaven samt det økonomiske grundlag (anlægsbevilling).

0.3 Overordnede arealkrav

Projektet tilfører ikke institutionen yderligere etageareal.

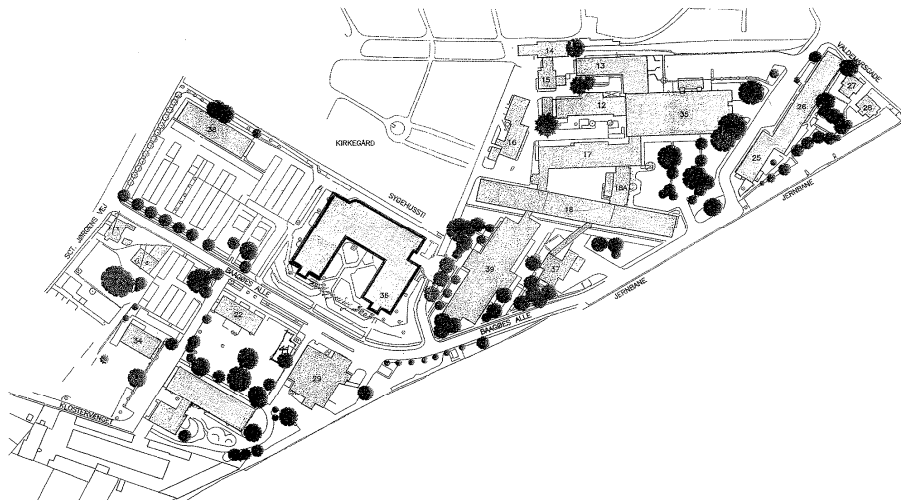
0.4 Budgetramme

Den skitserede ombygning af Psykiatrisk Afdeling, Svendborg forventes, at kunne gennemføres indenfor en samlet anlægsramme på kr. 2.300.000.- ved index 125,3.

1. STAMOPLYSNINGER

1.1 Beliggenhed og grundens data

Psykiatrien i Region Syddanmark, Svendborg
Valdemarsgade 53
5700 Svendborg

Psykiatrisk afdeling, Svendborg har til huse i den markerede bygning, 36.

Eksisterende tilkørselsforhold berøres ikke
Øvrige Adgangsforhold for såvel gående, kørende og særlige transporter ændres ikke.

1.2 Arealforhold

Psykiatrisk Afdeling, Svendborg er beliggende på samme matrikel som Svendborg Sygehus.
Efter færdiggørelse af en tilbygning, ibrugtaget i 2007, udgør den samlede bygningsmasse 6205 m².

1.3 Myndighedsforhold

1.3.1 Byplan og lokalplanmæssige forhold

Nærværende projekt er en ombygning inden for de eksisterende fysiske rammer. Projektet gennemføres således inden for gældende lokalplan.

1.3.2 Bygningsmyndighed

Byggesagsbehandlende myndighed er:
Svendborg Kommune
Miljø og Teknik
Svendborg Vej 135
5762 Vester Skerninge

Der søges dispensation for følgende:
Intet.

1.3.3 Andre myndigheder

Der forventes ikke behov for ansøgninger hos øvrige myndigheder.

1.4 Forsyningsmæssige forhold

1.4.1 Varme

I det omfang, der etableres nye armaturer, tilkobles disse til eksisterende ledninger.

1.4.2 Vand

I det omfang, der etableres nye armaturer, tilkobles disse til eksisterende ledninger.

1.4.3 EI

I det omfang, der etableres nye installationer, tilkobles disse til det eksisterende net.

1.4.4 Afløb

Ikke aktuelt.

1.4.5 Køling

Ikke aktuelt.

1.4.6 Luftarter

Ikke aktuelt.

1.4.7 Sprinkling

Ikke aktuelt.

1.4.8 Telefon

Eksisterende telefoni berøres ikke.

1.4.9 Antenne

Ikke aktuelt.

1.4.10 Affaldshåndtering

Der skal være tilstrækkelig med plads i og omkring bygningen, så der kan ske en hensigtsmæssig håndtering af affaldet i driftsfasen.

1.5 Oplysninger om eksisterende bygninger på grunden

Psykiatrisk Afdeling Svendborg er en del af den samlede matrikel, der endvidere huser Svendborg Sygehus.

Da dette projekt udelukkende omhandler indvendige ombygninger på Psykiatrisk Afdeling Svendborg, berøres de eksisterende bygninger ikke.

2. FUNKTIONELLE KRAV

2.1 Disponering af byggegrunden

Indretning af integrerede åbne/lukkede afsnit sker inden for de eksisterende rammer.

2.1.1 Terræn og haveanlæg

Eksisterende udearealer bibeholdes. For at kunne opnå den nødvendige tilknytning til de åbne/lukke integrerede afsnit opsættes hegn enkelte steder i udearealerne.

Alle udendørsområder indrettes efter "Vejledninger fra Statens Byggeforskningsinstitut", med særlig fokus på Region Syddanmarks funktion i det offentlige rum. Håndbog om blinde og svagsynedes behov for indretning i det indre og ydre miljø, udgivet af Dansk Blindesamfund. DS 3028 Tilgængelighed for alle.

2.1.2 Adgangsveje

Eksisterende adgangsveje berøres ikke.

2.1.3 Parkering

Antallet af parkeringspladser skal som minimum tage udgangspunkt i kommunens parkeringsregler og tilpasses den enkelte institution, såfremt der skal opfyldes særlige parkeringskrav. Parkeringspladser skal mindst have en størrelse på 2,5 x 5,0 m. Pladser til handicappede dog mindst 3,5 x 5,0 m, her skal vurderes om enkelte pladser skal være større. Handicappladser skal placeres og indrettes efter anvisninger fra De samvirkende invalideorganisationer og Vejledninger fra Statens Byggeforskningsinstitut.

Da ombygningen ikke tilføjer institutionen flere funktioner, vil der ikke være behov for etablering af yderligere parkeringspladser.

2.2 Disponering af bygninger

2.2.1 Rumoversigt

Projektet tilføjer ikke afdelingen nye arealer. Generelt ændres de eksisterende funktioner ikke. Dog ombygges to eksisterende lokaler til de funktioner, der beskrives i nedenstående skema.

Bad/toilet indrettes i eksisterende kontorlokale, og opbygges iht. Gældende krav om indretning af vådrum

Caféen indrettes i eksisterende lokale, der oprindeligt var tiltænkt funktionen som café.

Antal	Rumbetegnelse	Funktionsoversigt	Specielle krav	Nettoareal
1	Bad/toilet			14 m ²
1	Café			45 m ²
Nettoareal i alt				57 m ²

2.2.2 Tilgængelighed for handicappede

Bygningen skal indrettes efter de til enhver tid gældende bestemmelser udarbejdet af Dansk center for tilgængelighed, Statens Byggeforskningsinstitut, Tilgængelighedsbestemmelser fra Erhvervs- og Boligstyrelsen, Arbejdstilsynet og Bygningsreglementet.

2.2.3 Teknikrum

Udlægges i tilstrækkeligt antal og med gode adgangsforhold, således at servicepersonalet kan arbejde ved og omkring anlæg uden brug af ubekvemme arbejdsstillinger (Arbejdstilsynets krav). Gode belynings-, lyd- og rengøringsvenlighed/forhold, er meget vigtige her. Al planlægning for tekniske anlæg skal udføres i samarbejde med institutionens tekniske afdeling/pedelansvarlige.

3.2.4 Rengøringsrum

Vurderes der behov for yderligere rengøringsrum, placeres og indrettes disse efter aftale med rengøringsfunktionen.

2.2.5 Adgang til installationer

Føringsveje skal disponeres således, at der er god adgang til installationer for vedligeholdelse og reparation.

Under henvisning til den enkelte institutions særlige funktionskrav, herunder mærkning.

2.2.6 Vådtrum

Eventuelle nye vådrum indrettes efter gældende bestemmelser og anvisninger, her med særlig henvisning til Arbejdstilsynets bestemmelse om "Faste arbejdssteders indretning", Sygehusets særlige manualer og regionens hygiejnestandard.

Personalet toiletter og omklædningsfaciliteter skal placeres centralt for de enkelte funktioner. Der anvendes ikke let nedbrydelige materialer i vådrum.

2.2.7 Loft og skunkrum

Adgang til loftsrums skal ske via let betjente lemme med folde-/skydestiger, og der skal etableres gangbro frem til og rundt om tekniske installationer.

Eventuelle skunkrum skal kunne inspiceres via lemme og opfylde Arbejdstilsynets krav til arbejdsstillinger.

Der skal monteres orienteringslys i både skunk og loftsrums.

2.3 Lydkrav

Generelt udføres lydregulering og lydisolering svarende til BR 08. For rum, der ikke kan sidestilles med tilsvarende rum i Bygningsreglementet, gælder, at mellem alle rum, hvori der opholder sig mennesker, skal der tilvejebringes en luftlydisolation R'_{w} på mindst 45 dB (svarende til en 11 cm muret væg med puds på begge sider).

Den påtænkte ombygning ændrer ikke på afdelingens funktioner. Der er således ikke behov for, at stille specifikke lydkrav.

2.4 Miljøbevidst projektering

Det aktuelle projekts væsentligste miljøpåvirkninger og de afledte effekter på miljøet kortlægges for alle byggeriets livsfaser, jf. særligt notat om Miljøbevidst projektering og udførelse.

Miljøkortlægningen skal være gennemført senest i byggeprogramfasen og dokumenteres i et notat, der vedlægges byggeprogrammet.

Miljøpåvirkningernes væsentlighed prioriteres efter, hvor alvorlige deres miljøeffekter er. Ved prioriteringen udpeges de områder, hvor man får mest miljø for pengene/indsatsen. Herudfra foretages en prioritering af hvilke miljøpåvirkninger, der primært skal søges begrænset.

Prioriteringen gennemføres senest i byggeprogramfasen og dokumenteres i et notat, som indgår i byggeprogrammet.

Generelle miljømål er indarbejdet i Paradigma for byggeprogram. Såfremt der på baggrund

af prioritering af miljøpåvirkningerne bliver formuleret miljømål herudover, skal de indarbejdes i byggeprogrammet.

3. TEKNISKE KRAV

3.1 (0) Generelt

Byggematerialer med indhold af kemiske stoffer, der optræder på Miljøstyrelsens lister over uønskede stoffer skal begrænses.

Produkter og materialer, der har berøring med indeklimaet, skal fortrinsvis vælges indeklimamærkede.

Der skal vælges installationer, som medfører mindst muligt ressourceforbrug i driftsfasen, lang levetid og lave vedligeholdelsesomkostninger.

3.1.1 (02) Kvalitet

Til grund for projektering og udførelse skal - udover generelle normer og forskrifter - lægges SBI - publikationer, BPS - detaljer, Byg-Erfa blade (kan ses på adressen: www.byg-erfa.dk), Byg-Erfa nøgle, leverandørforskrifter samt særlige specifikke manualer for den enkelte driftsenhed.

3.1.2 (05) Udtørring

I forbindelse med økonomi og tidsplan skal der tages hensyn til Region Syddanmarks krav til udtørring, som er nærmere defineret i Standard projektforslag.

Såfremt materialeleverandøren af overfladebehandlingen eller belægningen har andre krav til fugtindhold i underkonstruktionen, skal disse følges.

3.2 (1) Bygningsbasis

3.2.1 (10) Jordbundsforhold

Ikke aktuelt

3.2.2 (12) Fundamenter

Ikke aktuelt.

3.2.3 (13) Terrændæk

Ikke aktuelt.

3.3 (2) Primære bygningsdele

3.3.1 (21) Ydervægge

Ikke aktuelt.

3.3.2 (22) Indervægge

Omkring vådrum anvendes der letbeton eller tilsvarende materiale, der er modstandsdygtig overfor fugt.

3.3.3 (23) Dæk

Ikke aktuelt.

3.3.4 (24) Trapper og ramper

Eventuelle udvendige flugtvejstrapper udføres som præfabrikerede ståltrapper.

3.3.5 (26) Altaner

Ikke aktuelt.

3.3.6 (27) Tage

Projektet kun omfatter indvendige ombygninger.

3.3.7 (28) Øvrige primære bygningsdele

3.3.7.1 (28)1 Installationsskakte

Installationsskakte skal være tilgængelige for inspektion i hele deres længde. Såfremt vandrette installationskanaler ikke er tilgængelige, føres vandbærende installationer i bygning i fodringsrør, således at eventuelle utætheder kan observeres, og udskiftning af installation kan foretages uden ophugning og/eller optagning af gulve.

3.4 (3) Kompletterende bygningsdele

Ved anvendelse af materialer hvor der er risiko for afgasning til indeklimaet, skal der indhentes erklæring fra leverandøren om produkternes afgasning. Det produkt med mindst afgasning i driftsperioden vælges.

3.4.1 (31) Ydervægge, komplettering

3.4.1.1 (31)1 Vinduer og døre

- Nye flugtvejsdøre i P2 forsynes med sikkerhedsglas og tilpasses afdelingens låsesystem.
- Der etableres ABDL døre som adskillelse mellem de nye afsnit.
- I det omfang de ombyggede sengestuer ikke har sikkerhedsglas, monteres dette.
- Vinduerne i de ombyggede integrerede åbne/lukkede afsnit forsynes med lås. Låsen udføres efter aftale med bygningsmyndighederne.

Dør- og vinduesleverandør skal være tilsluttet en anerkendt kontrolordning fx DVC.

3.4.1.2 (31)2 Sikring mod indbrud

Eksisterende sikring videreføres.

3.4.1.3 (31)3 Låse

Nye låse tilpasses eksisterende låsesystem på afdelingen.

3.4.1.4 (31)4 Sålænke vinduesbundstykker og afdækninger

Ikke aktuelt.

3.4.1.5 (31)5 Solafskærmning

Ikke aktuelt.

3.4.2 (32) Indervægge, komplettering

3.4.2.1 (32)1 Døre mv.

- Karme: Trækarme.
- Bundstykker: Ingen.
- Dørplade: Massiv monteret med sikkerhedsglas.
- Døre til rum, hvor der installeres bruser eller lignende, skal udføres af højtryksslaminerede dørplader med hådræskantliste, der lakeres med 3 gange skibslak.
- Døre til rum med gulvafløb skal som minimum udføres med underside, som er lakeret med 3 gange skibslak.
- Døre til handicptoiletter skal mindst have et lysningsmål på 90 cm.
- Dørpumper: Af hensyn til handicapvenlighed og tilgængelighed skal dørpumper til branddøre og døre i adgangsveje udføres med friløbsarm, som kun lukker via røgdetektor.
- Dørgreb: Metal.
- Døre i gangarealer etableres som ABDL døre.
- Foldevægge: Etableres ikke

- Dørautomatik: Hvis der er mulighed herfor, etableres Dørautomatik i gangarealer.

3.4.3 (33) Dæk, komplettering

I nyt bad/toilet opbygges gulvet som svømmende gulv med skridsikker vinyl, iht. Gældende regler om etablering af vådrum.

3.4.4 (34) Trapper, komplettering

Ikke aktuelt.

3.4.5 (35) Lofter, komplettering

Nye lofter udføres, således at både akustiske og æstetiske krav er tilgodeset, ligesom især krav til hygiejne gør, at disse ikke må kunne afgive eller ophobe støv. Lofterne skal kunne tåle afvaskning med almindelige rengøringsmidler og skal kunne demonteres for jævnlig inspektion.

3.4.6 (36) Altankomplettering

Ikke aktuelt.

3.4.7 (37) Tage, komplettering

Ikke aktuelt.

3.5 (4) Overflader

3.5.1.1 (4)1 Generelt

Alle overflader skal være glatte, således at der ikke kan ophobes støv. Væggene skal kunne tåle afvaskning med almindeligt rengøringsmiddel. I specielle områder skal væggene kunne tåle desinfektion med hospitalssprit 70%. Bag håndvaske skal overfladen kunne tåle langvarig påvirkning af koncentreret sæbe.

3.5.2 (40) Belægninger og beplantninger i terræn

Afdelingens udearealer bibeholdes som udgangspunkt. Udearealer, der tilknyttes sengeafsnit befæstes delvist med fliser.

Alt anlægsgartnerarbejde skal udføres i henhold til Normer for Anlægsgartnerarbejde. Der henvises til Byg-Erfa 01 12 19 SfB (19). Niveau fri adgang til bygninger med terrændæk.

Friarealer skal anlægges, så de kan plejes uden brug af giftstoffer.

3.5.3 (41) Udvendige vægoverflader

Berøres ikke i projektet.

3.5.4 (42) Indvendige vægoverflader

Vægbeklædning fastlægges i øvrigt under hensyntagen til såvel hygiejniske som lydæssige og klimatiske forhold, samt til den underliggende konstruktion, herunder også til de ansattes og brugernes velvære og befindende.

Beklædning/behandling på alle skillevægge skal være robust og holdbar overfor såvel mekaniske som rengøringsmæssige påvirkninger, der er normalt forekommende på en institution.

I nyt bad/toilet beklædes væggene med fliser til loft.

3.5.5 (43) Gulve, overflader

I det omfang, der etableres ny gulve vælges materialer og overflader ud fra hensynet til den aktuelle anvendelse, herunder hensyn til slidstyrke, skridsikkerhed, hygiejnekrav, indeklima-hensyn, statisk elektricitet mv.

I toiletter, badeværelser samt rengøringsrum skal gulvbelægningen være af skridsikker vinyl med sokkelhulkehl eller af skridsikre klinker med sokkelhulkehl.

3.5.6 (44) Trapper og ramper, overflader

Der etableres ikke nye indvendige trapper eller ramper

3.5.7 (45) Lofter, overflader

Overflader skal være akustikdæmpende.

3.5.8 (46) Altaner, overflader

Ikke aktuelt.

3.5.9 (47) Tage, overflader

Ikke aktuelt.

3.6 (5) Ventilation og VVS

3.6.1.1 (5)1 Generelt

Ved udformning, materialevalg og placering i bygning/terræn skal installationerne sikres lang levetid. Desuden skal renholdelse, vedligeholdelse og reparation/udskiftning kunne foretages uden væsentlige indgreb i andre bygningsdele og befæstede arealer.

Ressourceforbruget i byggefasen skal minimeres.

Energiforbruget skal opfylde kravene til A2 (alternativt A1) i energimærkningsordningen EMO.

Der skal foreligge skriftlig information til brugerne til de forskellige foranstaltninger til begrænsning af energiforbruget for fjernaflæsning.

3.6.2 (5)2 Forsyninger

Hovedledninger skal dimensioneres under hensyntagen til kendte og sandsynlige fremtidige udvidelser. Alle hovedmålere skal være forberedt/udført for fjernaflæsning.

3.6.2.1 Vandforsyning

Ikke aktuelt.

3.6.2.2 Varmeforsyning, fjernvarme

Eksisterende fjernvarmeforsyning berøres ikke af nærværende projekt.

3.6.2.3 Varmeforsyning, egen kedelcentral

Ikke aktuelt.

3.6.2.4 (5)3 Teknik- og VVS-centraler

Der skal disponeres således, at installationerne sikres god tilgængelighed, og således at der er plads til kendte og sandsynlige udvidelser. Se pkt. 4.3.7.1.

3.6.2.5 (5)4 Overvågningsanlæg

Ikke aktuelt.

3.6.3 (50) VVS-anlæg, terræn

Ikke aktuelt.

3.6.3.1 (50)1 Varmeledninger, fjernvarme

Ikke aktuelt.

3.6.4 (52) Afløb og sanitet

Ikke aktuelt.

3.6.4.1 (52)1 Tagrender og nedløb

Ikke aktuelt.

3.6.5 (53) Vandinstallation i bygning

Eksisterende vandinstallation berøres ikke. Armaturer i nyt bad/toilet tilkobles eksisterende ledninger.

3.6.6 (55) Køling

Det skal sikres at der ikke kan ske opvarmning og køling samtidig.

3.6.7 (56) Varmeinstallation i bygning

Eksisterende varmeinstallation berøres ikke.

I det omfang der etableres nye radiatorer skal disse være rengøringsvenlige – også på bagsiden – og overfladebehandlingen skal kunne tåle våd rengøring med almindeligt rengøringsmiddel.

I bade- og omklædningsrum etableres gulvvarme.

3.6.8 (57) Ventilation

Ombygningen til åbne/lukke integrerede afsnit medfører ingen nybyggeri eller ændringer i de nuværende funktioner.

Afsnittene omhandlende krav til ventilation beskrives således ikke.

Dog forsynes nyt bad/toilet med ventilation iht. Gældende krav.

3.6.8.1 Ventilation, forsyningsanlæg

Ikke aktuelt

3.6.8.2 Ventilation, distributionsanlæg

Ikke aktuelt

3.6.8.3 Ventilation, forbrugsanlæg

Ikke aktuelt

3.6.9 Ventilation, rumoversigt

Ikke aktuelt

3.7 (6) El og mekaniske anlæg

Elmålere skal kunne fjernaflæses.

3.7.1 (60) Elanlæg terræn

3.7.2 Generelt

Ved udformning, materialevalg og placering i bygning/terræn skal installationerne sikres lang levetid. Energiforbruget skal opfylde kravene til A2 (A1) mærkning i energimærkningsordningen EMO.

3.7.2.1 (60)1 Ledningsanlæg udenfor bygning

Ikke aktuelt.

3.7.2.2 (60)2 Belysningsanlæg

Ikke aktuelt.

3.7.2.3 (60)3 Installation for anlæg under terræn

Ikke aktuelt.

3.7.3 (63) Lavspænding

Ikke aktuelt.

3.7.4 (64) Elektronik og svagstrøm

- Elektronisk adgangskontrol (ADK) etableres i adskillelsen mellem de fremtidige integrerede Åbne/lukkede afsnit.
- Eksisterende ABA anlæg videreføres
- Der etableres ABDL-anlæg med den nødvendige strømforsyning
- Alle nye el-installationer og el-forbrugende apparaturer skal opfylde højeste krav til energibesparelse
- Alle nye el-installationer og el-forbrugende apparaturer skal opfylde krav om energibesparelse

3.7.4.1 (64)1 Antenneanlæg

Projektet medfører ikke ændringer i eksisterende antenneanlæg.

3.7.5 (66) Transportanlæg, leverance

Afdelingens eksisterende elevatorer vil efter ombygning kunne opretholde det ønskede tilgængelighedsniveau.

3.7.6 (68) Øvrige Anlæg

Eksisterende ABA anlæg videreføres.

3.8 (7) Inventar

Region Syddanmark har ingen fælles indkøbspolitik, og det vides ikke p.t., hvornår en sådan er udfærdiget.

Indkøb af løst inventar skal foregå i tæt dialog med Region Syddanmarks indkøbsafdeling og den enkelte institution.

3.8.1 (70) Inventar i terræn

Ikke aktuelt

3.8.2 (71) Teknisk inventar

Indkøb af apparatur, udstyr og andet teknisk inventar skal foregå i tæt dialog med Region Syddanmarks indkøbsafdeling samt den enkelte institution. Dette punkt vil som oftest forstås som bygherreleverance, men med udførelse af tekniske installationer under entreprisen.

3.8.3 (72) Tavler og skilte

Ikke aktuelt.

3.8.4 (73) Opbevaringsmøbler

Der forventes ikke nyindkøb af opbevaringsmøbler.

3.8.5 (74) Bordmøbler

Eksisterende møbler anvendes.

3.8.6 (75) Siddemøbler

Eksisterende møbler anvendes.

3.8.7 (76) Liggemøbler

Eksisterende møbler anvendes.

3.8.8 (77) Boligtekstiler og afskærmninger

Alle nye tekstiler skal kunne vaskes ved 80° grader og opfylde hygiejnekravene til den enkelte institution.

3.8.9 (78) Øvrigt inventar
Ikke aktuelt.

3.9 (8) Øvrige bygningsdele
Ikke aktuelt.

4. ADMINISTRATIVE KRAV

Alle budgettal er eksklusive moms.

4.1 Prisoverslag

Beskrivelse	Kr.
Arealkøb	0
Grundudgifter	0
Håndværkerudgifter inkl. fast inventar	1.800.000
Løst inventar, specifikt bygherreleverancer	0
Omkostninger	300.000
Vejrligsforanstaltninger	0
Uforudseelige udgifter	200.000
Samlede udgifter	2.300.000

Prisniveau: indeks 125,3

4.1.1 Totaløkonomisk beregning

Der udføres ikke totaløkonomiske beregninger i projektfasen.

4.2 Fordeling på overslagsår

Overslagsår	Kr.
2009	2.300.000
2010	
Samlede udgifter	2.300.000

Prisniveau: indeks 125,3

4.3 Afledte tekniske driftsudgifter pr. år

Da projektet udelukkende er indvendige ombygninger er de enkelte poster i nedenstående skema sat til kr. 0.-

Beskrivelse	Faste udgifter	Variable udgifter	I alt
Kloak, vandafledning			0
Vand			0
Varme			0
El			0
Rengøring			0
Forsikring, ejendomsskat			0
Renovation			0
Øvrige afledte tekniske driftsudgifter			0
I alt			0

Prisniveau: Index 125,3

4.4 Vedligeholdelses- og reoveringsudgifter pr. år

Bygningen tilføres ikke yderligere areal

Der kan således forventes kun minimale vedligeholdelsesudgifter de første 5 år efter afleveringen.

Herefter skal der påregnes vedligeholdelse svarende til eksisterende bygning og nuværende anvendelse.

Beskrivelse			Beregnet middelværdi
Ved indeks	1-5 år	5-30 år	
Terræn, belægninger og beplantning			0
Udvendig på bygning			0
Indvendig i bygning			0
Installationer			0
I alt			0

Kilde: V&S-priser, drift og reovering.

4.5 Udbudsform

Projektet forventes udbudt i fagentrepriser

4.6 Arbejdets videreførelse

Nærværende byggeprogram forventes anbefalet i forretningsudvalg den 11.3.09 og efterfølgende i Regionsrådet den 23.3.09

4.7 Tidsplan

Der skal udarbejdes en tidsplan i Word eller MS Project med præcisering af vigtige deadlines og tidsfrister for projektet.

Fasebeskrivelse	Slut
Byggeprogram og anlægsbevilling	23.03.09
Rådgivervalg og rådgivningskontrakt	31.03.09
Projektering og udbud	15.05.09
Byggeperiode	27.10.09
Ibrugtagning	30.10.09

Bilag:

Notat om Miljøbevidst projektering og udførelse

Særlige litteraturhenvisninger:

Særlige litteraturhenvisninger

- "Det gode badeværelse" udgivet af Vejle Amt. Pjece med retningslinier for indretning af badeværelser til plejekrævende patienter på sygehusene, juni 2001, <http://www.ckhm.dk>,
- "Den gode sengestue", <http://www.ckhm.dk>
- Særlige AT-vejledninger
- Vejledninger fra Sundhedsstyrelsen
- Særlige vejledninger fra Statens Serums Institut
- Bolig-, motor- og hjælpemiddeludvalget under de samvirkende invalideorganisationer
- Hygiejneregler for om- og tilbygning i Region Syddanmark, www.regionsyddanmark.dk
- Håndbog fra Ribe Amts Hjælpemiddelcentral – Egnede byggeri for ældre og handicappede 2001 <http://www.ckhm.dk>
- Særlige vejledninger og manualer for den enkelte driftsenhed
- Håndbog om blinde og svagsynedes behov for indretning i det indre og ydre miljø, udgivet af Dansk Blindesamfund
- Miljøprojekt nr. 689, 2002, Miljøvurdering af byggeri. Miljøstyrelsen. [Miljøvurdering af virkemidler i byggeri, Miljøstyrelsen](#)
- Miljødeklarering og –klassifikation af bygninger. Forslag til fremgangsmåde. By og Byg Dokumentation 014. 2001. <http://www.sbi.dk/miljo-og-energi/miljovurdering/miljoindikatorer-for-bygninger/miljodeklarering-og-klassificering-af-bygninger/?searchterm=Dokumentation%20014>
- Miljørigtig projektering af byggeri, Miljøsmål, virkemidler og målopfyldelse. By og Byg Resultater 021. 2002. <http://www.sbi.dk/miljo-og-energi/miljovurdering/miljorigtig-projektering-af-byggeri/miljorigtig-projektering-af-byggeri>
- Kemi i byggeri. Miljøprojekt Nr. 1144. Miljøstyrelsen Januar 2007. <http://www2.mst.dk/common/Udgivramme/Frame.asp?pg=http://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2007/978-87-7052-356-1/html/helepubl.htm>
- Notat om Miljøbevidst projektering og udførelse. Internt notat. Bygningsafdelingen.